

# Facebook Kullanımına Yönelik Güdüler Ölçeği

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Facebook Kullanımına Yönelik Güdüler Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21569>

## Özet

Facebook Kullanımına Yönelik Gündüler Ölçeği, bireylerin sosyal a? platformu Facebook'u kullanma nedenlerini ve bu kullanımların altında yatan psikolojik gündüleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçek uyarlamasıdır. Ölçek, Atabek (2013) tarafından Türkiye'deki öğretmen adayları üzerinde yürütülen karma yöntemli doktora tezi kapsamında kullanılmıştır. Toplamda 11 maddeden oluşan bu ölçek, üç temel faktöre ayrılmaktadır: **Zaman Geçirme, ?li?ki Sürdürme** ve **Arkadaşlık**. Ölçek, özellikle sosyal medya kullanımının altında yatan ihtiyaçlar ve motivasyonları belirlemede önemli bir araç olarak hizmet vermektedir.

## Anahtar Kelimeler

Facebook, Gündüler, Sosyal Medya, Ölçek Uyarlama, Ön Hizmet Öğretmenleri, Zaman Geçirme, ?li?ki, Arkadaşlık, Likert ölçeği

## Yazarlar

Oğuzhan Atabek

## Amaç

Ölçeğin temel amacı, kullanıcıların **Facebook** platformunu hangi spesifik ihtiyaçları karşılamak üzere kullandıklarını saptamaktır. Bu gündüler, genellikle **Kullanımlar ve Doyumlar Teorisi** çerçevesinde ele alınmakta olup, bireylerin neden belirli medya araçlarını tercih ettiklerini anlamaya odaklanılır. Ölçek, bu motivasyonları üç ana başlık altında nicel olarak ölçmeyi hedefler.

Ölçek, özellikle eğitim ve sosyal bilimler alanında, sosyal medya kullanım alışkanlıklarının ve bu alışkanlıkların eğitim çıktıları, sosyal entegrasyon veya psikolojik iyi oluş üzerindeki etkilerinin incelenmesinde bir araç olarak tasarlanmıştır. Bu uyarlama çalışması, Türkiye bağlamında öğretmen adaylarının sosyal medya motivasyonlarını ortaya koymuştur.

## Yapı

Facebook Kullanımına Yönelik Gündüler Ölçeği, sosyal medya kullanımına dair gündüleri ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, **sosyal motivasyonlar** ve **etlence/bo? zaman motivasyonlar** olmak üzere iki geniş alana yayılan faktörlerden oluşur.

Ölçeğin yapısı, 11 maddelik toplam madde havuzu ile **Zaman Geçirme, ?li?ki Sürdürme** ve **Arkadaşlık** olmak üzere üç alt boyuttan meydana gelmektedir. Bu alt boyutlar, Facebook kullanımının sosyal etkileşim ihtiyacını karşılama ve boş zamanı değerlendirme i?levlerini

temsil etmektedir.

## Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları hakkında kaynakta detaylı bilgi sunulmamıştır. Uyarılma çalışmalarıyla genellikle yapı geçerliliği (faktör analizi) ve ölçüt bağımlı geçerlik incelenir. Ancak, bu özet içeriğinde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Geçerlik çalışmalarıyla ilgili detaylar için ilgili doktora tezinin tamamına başvurulması gerekmektedir.

## Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach's  $\alpha$  değerleri ile raporlanmıştır. Üç alt boyut için elde edilen güvenirlik katsayıları, ölçeğin tutarlı ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

**Zaman Geçirme:** Cronbach's  $\alpha$  = 0.785

**İlişki Sürdürme:** Cronbach's  $\alpha$  = 0.882

**Arkadaşlık:** Cronbach's  $\alpha$  = 0.872

Bu değerler, sosyal bilimler araştırmalarında kabul edilebilir ve iyi düzeyde güvenirlik göstergeleridir, özellikle 0.80 üzerindeki değerler yüksek iç tutarlılığı işaret etmektedir.

## Faktör Analizi

Ölçek, toplamda 11 maddeden oluşmakta ve faktör analizi sonucunda üç ana faktör altında toplanmaktadır. Bu faktörler ve madde dağılımları şöyledir:

**Zaman Geçirme:** 5 öğe

**Arkadaşlık:** 3 öğe

**İlişki Sürdürme:** 3 öğe

Bu faktör yapısı, ölçeğin orijinal yapısına uygun olarak veya kültürel uyarlama sürecinde elde edilen en uygun yapıyı temsil etmektedir. Bu üç faktör, bireylerin Facebook kullanımındaki temel güdüleri başarıyla bir şekilde ayırtmaktadır.

## Ölçek Bilgisi

**Test Türü:** Uyarılma (Adaptasyon)

**Format:** 11 maddelik öz bildirim anketi (Self-report questionnaire)

**Mevcut Diller:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Üniversite öğrencileri (Ön Hizmet Öğretmenleri)

**Yaş Grubu:** Genç Yetkinler (Yaklaşık 18-25 yaş aralığı)

**Popülasyon Detayları:** Türkiye ve ABD'deki öğretmen adayları üzerinde karma yöntemli bir çalışmanın parçası olarak kullanılmıştır. Uyarılama süreci Türkiye popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmiştir.

**Test Metodolojisi:** Maddeler 5'li Likert ölçeği üzerinden değerlendirilmektedir:

Hiçbir zaman

Nadiren

Bazen

Çoğu kez

Her zaman

## Anahtar Kelimeler

Sosyal Medya Kullanımı, Motivasyon, Öğretmen Adayları, Test Tutarlılığı, Cronbach Alfa, Faktör Yapısı, Boş Zaman, Sosyal Bağlılık

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlayıcı:** Bilgi Yok

**Bağlantı E-posta Adresleri:** [oguzhanatabek@gmail.com](mailto:oguzhanatabek@gmail.com)

**Yazın Adresi:** Bilgi Yok (Middle East Technical University, Ankara, Turkey)

## Testin, Ücret ve Test Yeri

Ölçek, Oğuzhan Atabek'in 2013 yılında tamamladığı doktora tezi kapsamında kullanılmış ve raporlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanımı, izin ve ücret bilgileri için doğrudan sorumlu yazar Oğuzhan Atabek ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Tezin tam metnine erişim için bağlantı mevcuttur.

## Referanslar

Atabek, O. (2013). An exploratory study on the use of Facebook by pre-service teachers in Turkey and the U.S.A: A mixed method design (Unpublished doctoral dissertation). Middle East Technical University, Ankara, Turkey.

Tezin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: [etd.lib.metu.edu.tr](http://etd.lib.metu.edu.tr)

 l e?in orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [facebook-kullanimina-yonelik-guduler-olcegi-toad.pdf](http://facebook-kullanimina-yonelik-guduler-olcegi-toad.pdf)

## Facebook Kullanımına Yönelik Güdüler  l e?i Maddeleri

** NEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

 l e?in maddeleri, ilgili doktora tezinde detayl? olarak yer almaktad?r. Kaynak özetinde maddeler listelenmemi?tir, ancak  l e?in yap?s? a?a??daki gibidir:

Toplam 11  ?e.

Zaman Geçirme (5  ?e)

Arkada?lık (3  ?e)

?li?ki Sürdürme (3  ?e)